

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17.12.1993, sp. zn. 5 Tz 89/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:5.TZ.89.1993.1

Číslo: 13/1994

Právní věta: K podmínkám zabránění věci podle § 73 odst.1 tr.zák. Vztah věcí k trestnému činu uvedený v § 55 odst.1 písm.a) nebo b) tr.zák.tedy,že věc byla užita ke spáchání trestného činu, resp.byla ke spáchání trestného činu určena, znamená,že věc musí být významná pro naplnění zákonných znaků trestného činu. Nestačí např.,že věc měl pachatel trestného činu při jeho páčání u sebe.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 17.12.1993

Spisová značka: 5 Tz 89/93

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Zabránění věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 55 odst. 1 písm. a
§ 55 odst. 1 písm. b
§ 73 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 13

K podmínkám zabránění věci podle § 73 odst. 1 tr. zák

Vztah věcí k trestnému činu uvedený v § 55 odst. 1 písm. a) nebo b) tr. zák. tedy, že věc byla užita ke spáchání trestného činu, resp. byla ke spáchání trestného činu určena, znamená, že věc musí být významná pro naplnění zákonných znaků trestného činu. Nestačí např., že věc měl pachatel trestného činu při jeho páčání u sebe.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17.12.1993 sp. zn. [5 Tz 89/93](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem Vrchní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové z 28. prosince 1982 sp. zn. 4 To 2101/82 a zamítl stížnost okresního prokurátora v Chrudimi proti usnesení Okresního soudu v Chrudimi z 19. listopadu 1982 sp. zn. Nt 3/82.

Z odůvodnění:

Usnesením Okresního soudu v Chrudimi z 19.11.1982 sp. zn. Nt 3/82 byl zamítnut návrh okresního prokurátora v Chrudimi na zabránění věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák., který se týkal valut 177 USD a 400 DM náležejících obviněnému J. P.

Z podnětu stížnosti okresního prokurátora v Chrudimi Krajský soud v Hradci Králové usnesením z 28.12.1982 sp. zn. 4 To 2101/82 zrušil usnesení Okresního soudu podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. a sám ve věci rozhodl tak, že podle § 73 odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. zák. vyslovil zabránění věci, a to valut 177 USD a 400 DM.

Generální prokurátor podal 24. 11. 1993 ve prospěch obviněného J. P. proti usnesení Krajského soudu stížnost pro porušení zákona, v níž namítl, že nebyly zákonné předpoklady pro to, aby mohlo být vysloveno zabránění věci. Generální prokurátor proto navrhl, aby Vrchní soud vyslovil, že usnesením Krajského soudu byl porušen zákon v neprospěch obviněného, aby zrušil toto usnesení a aby dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. ř., tj. aby sám ve věci meritorně rozhodl.

Vrchní soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Návrh okresního prokurátora na zabránění věci, který se týkal valut 177 USD a 400 DM náležejících obviněnému J. P., se opíral o skutečnost, že obviněný byl pravomocným trestním příkazem Okresního soudu v Chrudimi z 29. 4.1982 sp. zn. 2 T 157/82 uznán vinným pokusem přečinu proti zájmům socialistické společnosti v oblasti styku s cizinou podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 5 písm. d) zák. č. 150/1969 Sb. a odsouzen k trestu odnětí svobody na dva měsíce s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu osmnácti měsíců. Pokusu uvedeného přečinu se obviněný podle trestního příkazu dopustil tím, že jako čs. státní příslušník 28. 7. 1981 ve 12,50 hodin na letišti ve Varšavě v Polské lidové republice se pokusil odcestovat letadlem rakouské letecké společnosti na lince OS-622 do Rakouska za účelem návštěvy známého, ač nebyl vybaven potřebnými doklady a souhlasem čs. úřadů, a byl při tom zadržen orgány polské pasové kontroly. Podle návrhu okresního prokurátora na zabránění věci obviněný použil k zakoupení letenky části valut, které předtím obdržel od nezjištěné osoby, a tyto valuty byly jedním z prostředků, s jejichž pomocí se obviněný pokusil realizovat svůj záměr. Z toho okresní prokurátor dovozoval obecný zájem na tom, aby valuty byly zabráněny.

Okresní soud zamítl návrh na zabránění věci s odůvodněním, že valuty nijak nesouvisely s trestnou činností, pro kterou byl obviněný odsouzen.

Tato úvaha Okresního soudu je správná. Zákonné znaky přečinu, pro který byl obviněný odsouzen, spočívaly v tom, že pachatel závažnějším způsobem porušil předpisy o cestovních dokladech nebo o podmínkách pobytu v cizině, zejména tím, že vylákal cestovní doklad nebo výjezdní doložku na základě nepravdivých nebo neúplných údajů, nebo nedodržel bez závažných důvodů časovou nebo územní platnost cestovního dokladu nebo výjezdní doložky - viz § 5 písm. d) zák. č. 150/1969 Sb. Podstatou jednání, jímž obviněný naplnil zákonné znaky uvedeného přečinu, resp. jeho pokusu, bylo to, že se pokusil vycestovat do Rakouska, aniž měl pro tuto cestu výjezdní doložku. Tím obviněný porušil ustanovení § 3 odst. 2, § 6 odst. 1 vyhlášky č. 44/1970 Sb., ve znění vyhlášky č. 142/1971 Sb., a vyhlášky č. 7/1980 Sb. Obviněný tak porušil ustanovení, podle nichž pro použití pasu k cestě do ciziny a k pobytu v cizině byly rozhodující údaje ve výjezdní doložce s tím, že výjezdní doložka obsahovala údaje, pro které státy, k jakému účelu, na kolik cest a na jakou dobu platí. Z uvedeného je zřejmé, že z hlediska naplnění zákonných znaků přečinu podle § 5 písm. d) zák. č. 150/1969 Sb., resp. jeho pokusu, neměla žádný význam okolnost, že obviněný u sebe měl valuty a že jich zčásti použil na zakoupení letenky. Z tohoto hlediska nelze valuty, které u sebe obviněný měl, považovat za

věc, které bylo užito k spáchání přečinu, nebo která byla k spáchání přečinu určena, jak to má na mysli ustanovení § 55 odst. 1 písm. a), b) tr. zák.

K tomu je třeba dodat, že mezi valutami a trestným činem, resp. přečinem, tu nebyl ani vztah uvedený v § 55 odst. 1 písm. c), d) tr. zák., to znamená, že obviněný nezískal valuty trestným činem (přečinem) nebo jako odměnu za něj, ani nenabyl valuty za věc získanou trestným činem (přečinem) nebo odměnou za něj. V zájmu úplnosti je nutno uvést, že jednání obviněného, pokud mělo vztah k valutám, nenaplněovalo znaky žádného trestného činu ani přečinu, zejména ne trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 146 tr. zák., nebo přečinu proti zájmům socialistického hospodářství podle § 2 písm. f) zák. č. 150/1969 Sb. V jednání obviněného chyběl především ten ze znaků uvedeného trestného činu nebo přečinu, který záležel v porušení devizových předpisů. Způsob získání valut byl nezávadný, neboť podle správného zjištění Okresního soudu, založeného na nevyvrácené obhajobě obviněného, obviněný valuty získal v Polsku od nezjištěné osoby rakouské státní příslušnosti za pomoc při opravě poškozeného motorového vozidla. Obviněný neporušil devizové předpisy ani tím, že za takto získané valuty si v Polsku koupil letenku rakouské letecké společnosti. Nešlo o porušení ustanovení § 19 odst. 1 písm. a) zák. č. 142/1970 Sb., protože toto ustanovení zakazovalo bez povolení tehdejší Státní banky československé platit devizovým cizozemcům v tuzemsku, tj. nikoli v cizozemsku. Tzv. nabídkovou povinnost podle § 15 odst. 1 písm. b) zák. č. 142/1970 Sb. obviněný v době pobytu v cizině neměl, neboť tato povinnost nastupovala až po jeho návratu do tuzemska. Tzv. ohlašovací povinnost podle § 21 odst. 1 zák. č. 142/1970 Sb. se na posuzovaný případ nevztahovala. Z toho všeho vyplývá závěr, že pokud se část jednání, jímž byl obviněný uznán vinným, nějak týkala nakládání s valutami, nešlo o jednání, které by se přičilo předpisům o devizovém hospodářství a které by bylo relevantní z hlediska znaků trestného činu podle § 146 tr. zák. nebo přečinu podle § 2 písm. f) zák. č. 150/1969 Sb.

Pro to, aby ohledně valut náležejících obviněnému mohlo být vysloveno zabrání věci podle § 73 odst. 1 tr. zák., tudíž chyběl základní zákonný předpoklad, totiž to, aby valuty měly povahu věci uvedené v § 55 odst. 1 tr. zák. Zabrání věci tedy nepřicházelo v úvahu a rozhodnutí Okresního soudu, který návrh prokurátora na zabrání zamítl, bylo proto správné.

Krajský soud, který rozhodoval o stížnosti okresního prokurátora, měl za těchto okolností stížnost zamítnout jako nedůvodnou podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. Pokud tak neučinil a pokud zrušil usnesení Okresního soudu a sám vyslovil zabrání věci, porušil v neprospěch obviněného zákon v ustanoveních § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř., § 73 odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. zák., podle nichž postupoval.

Vrchní soud proto vyslovil zjištěné porušení zákona, ke kterému došlo usnesením Krajského soudu v neprospěch obviněného J. P., zrušil toto usnesení a zrušil i všechna další rozhodnutí, která na toto usnesení obsahově navazovala, a která zrušením usnesení pozbyla podkladu.

V dalším Vrchní soud sám ve věci rozhodl tak, že podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl jako nedůvodnou stížnost okresního prokurátora proti usnesení Okresního soudu, jímž byl zamítnut návrh na zabrání věci.